

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Sistema Español de Museos, Arquivos e Bibliotecas	Código	710521004	
Titulación	Mestrado Universitario en Estudos Avanzados en Museos, Arquivos e Bibliotecas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Fernández Marcial, Viviana	Correo electrónico	viviana.fernandez@udc.es	
Profesorado	Fernández Marcial, Viviana	Correo electrónico	viviana.fernandez@udc.es	
Web	https://pdi.udc.es/es/File/Pdi/PB79E			
Descrición xeral	A materia ten como obxectivo estudar o Sistema Español de Museos, Arquivos e Bibliotecas a súa natureza, evolución, marco legal, funcionamento.			

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Sen modificacións</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Traballos tutelados. *Metodoloxías docentes que se modifican Sen modificacións</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Correo electrónico Moodle Teams Telefónica</p> <p>4. Modificacións na avaliación Sen modificacións *Observacións de avaliación:</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Sen modificacións.</p> <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>? Non se realizarán cambios, polo que as porcentaxes seguirán sendo os mesmos.</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>Mantéñense as mesmas que figuran na guía docente.</p> <p>Requisitos para superar a materia:</p> <p>1. Asistir e participar regularmente nas actividades da clase.</p> <p>2. Obter unha puntuación do 50% do peso de cada unha das partes obxecto de avaliación (traballo tutelado, lecturas e exame).</p> <p>3. Entregar e expoñer o traballo tutelado na data que se indique.</p> <p>4. A 2ª oportunidade estará sometida aos mesmos criterios que a 1ª oportunidade.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p> <p>? Non se realizarán cambios.</p>
-----------------------------	---

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A3	CE3 ? Saber manexar e aplicar as novas tecnoloxías no eido do patrimonio cultural e bibliográfico documental
A4	CE4 ? Saber manexar estratexias de márketing cultural
A9	CE9 ? Ter capacidade como xestor cultural e patrimonial
A10	CE10 ? Estar capacitado para deseñar, xestionar e organizar exposicións permanentes e temporais
A12	CE12 ? Coñecer os museos, arquivos e bibliotecas desde un punto de vista diacrónico

A13	CE13 ? Estar capacitado para deseñar novos recursos para museos, arquivos e bibliotecas no ámbito da Sociedade do Coñecemento
A14	CE14 ? Contribuír ao deseño e mellora de contenedores e de proxectos culturais e patrimoniais
B1	CB6 ? Posuir e comprender os coñecementos que acheguen una base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 ? Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos nunha base ou oportunidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 ? Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexión sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	CB9 ? Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sin ambigüidades
B5	CB10 ? Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de se en gran medida autodirixido ou autónomo
B8	CG3 ? Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
B9	CG5 ? Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
B10	CG6 ? Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información disponible para resolver os problemas cos que deben de enfrontarse
C3	CT3 ? Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
C4	CT4 ? Capacidade de crítica e autocrítica
C6	CT6 ? Capacidade de organización e planificación
C7	CT7 ? Traballar de forma autónoma e con iniciativa
C9	CT10 ? Incorporas as TIC no proceso de investigación e a xestión da información, no análise de datos e a difusión e comunicación de resultados

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Iniciar aos alumnos/ as na análise dos sistemas de información de arquivos, bibliotecas e museos no plano teórico e práctico, así como no seu aspecto legal.	AP4 AP9	BP1 BP2 BP8	CP3 CP4 CP6 CP7
Iniciar na metodoloxía de investigación da disciplina mediante traballos de curso tutelados (teórico e práctico) que fomenten o desenvolvemento dun pensamento crítico e creativo.	AP3 AP10 AP12 AP13 AP14	BP3 BP4 BP5 BP9 BP10	CP3 CP9

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidad I. Conceptos e fundamentos	1.1. Concepto de biblioteca, arquivo e museo. 1.2. Clasificación e tipoloxía de museos, arquivos e bibliotecas. 1.4. Redes, sistemas e cooperación.
Unidad II. Marco e contexto	2.1. O marco xurídico do sistema español de museos, arquivos e bibliotecas. 2.2. A política cultural. 2.3. O sistema de financiación da cultura. 2.4. O Ministerio de Cultura e as estruturas administrativas.
Unidad III. Sistema Español de Arquivos	3.1 Obxectivos e alcance do sistema. 3.2 Aspectos legais. 3.3. Estructura. 3.4 Tecnoloxías , proxectos e boas prácticas.
Unidad IV. Sistema Español de Bibliotecas	4.1 Obxectivos e alcance do sistema. 4.2 Aspectos legais. 4.3. Estructura. 4.4 Tecnoloxías , proxectos e boas prácticas.

Unidad V. Sistema Español de Muses	5.1 Obxectivos e alcance do sistema. 5.2 Aspectos legais. 5.3. Estructura. 5.4 Tecnoloxías , proxectos e boas prácticas.
------------------------------------	--

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A12 B2 B10 C4 C6	11	0	11
Análise de fontes documentais	A4 A9 A10 B3	0	20	20
Prácticas a través de TIC	B1 C3 C9	6	0	6
Saídas de campo	A9 A10 A12	4	0	4
Traballos tutelados	A3 A13 A14 B4 B5 B8 B9 C3 C7 C9	0	28	28
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral apoiada en el uso de medios audiovisuales y en la introducción de algunas preguntas dirigidas a los estudiantes con el fin de transmitir conocimientos y facilitar el aprendizaje.
Análise de fontes documentais	Estudio de documentos de diversa naturaleza que sirven de base para el desarrollo de las actividades del curso.
Prácticas a través de TIC	Uso de ordenadores para a realización de actividades prácticas na clase.
Saídas de campo	Actividades desenvolvidas nun contexto externo ao contorno académico universitario(empresas, institucións, organismos, monumentos, etc.) relacionadas co ámbito de estudo da materia. Estas actividades céntranse no desenvolvemento de capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática, a recollida de información
Traballos tutelados	Metodoloxía para promover el aprendizaje autónomo de los estudiantes que pretende fomentar la capacidad investigadora, el conocimiento de la realidad profesional y la aplicación de los conocimientos teóricos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	A profesora atenderá as dúbidas sobre os contidos da materia e as que deriven da preparación do traballo tutelado.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A3 A13 A14 B4 B5 B8 B9 C3 C7 C9	Constará dun traballo cunhas orientacións serán publicadas no Moodle.	100

Observacións avaliación

As orientacións do traballo publícanse na plataforma Moodle. Os traballos deben ser orixinais. Débese observar o sistema de citas e referencia. O plaxio será motivo de suspenso.

Os/as estudantes co asistencia inferior ao 70% serán avaliados mediante o sistema antes descrito e ademais entregarán sete actividades que serán orientadas pola docente y publicadas en Moodle. Este sistema de avaliación se aplicará igualmente na convocatoria extraordinaria.

O/as s estudantes con matrícula parcial ou cunha exención académica de exención de asistencia serán avaliados co mesmo sistema. No caso de estudantes con diversidade funcional ou necesidades específicas de apoio educativo, o sistema de avaliación adaptarase ás súas necesidades, de acordo coas recomendacións da unidade competente da Universidade en materia de atención á diversidade e coa normativa aplicable na Universidade da Coruña.

Efectuar cada un dos alumnos os traballos anteriores é indispensable para superar a materia. Estes non subirán nota (non farán media) cando o discente non conquira o aprobado na proba obxectiva (4?5), xa que non obter esa mínima cualificación no exame, implica non superar a disciplina.

No caso de non ter aprobada a materia mediante avaliación continua o alumno fará unha proba obxectiva, na que será necesario obter un 5 para superala.

Efectuar cada un dos alumnos os traballos anteriores é indispensable para superar a materia. Estes non subirán nota (non farán media) cando o discente non conquira o aprobado na proba obxectiva (4?5), xa que non obter esa mínima cualificación no exame, implica non superar a disciplina.

No caso de non ter aprobada a materia mediante avaliación continua o alumno fará unha proba obxectiva, na que será necesario obter un 5 para superala.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Varela Gil, C. (2014). Sistema español de archivos. En: Diccionario Jurídico de la Cultura . Madrid
  - Antonio Mijangos Fernández, Blanca Desantes Fernández, Isabel González Corral (2014). El desarrollo normativo en materia de archivos y documentos: el sistema español de archivos en el marco del desarrollo de las autonomías. EN: 7.as Jornadas Archivando: la nueva gestión de archivos .
  - Gaité Pastor. J. (1999). El sistema de archivos de la Administración Central Española. Revista general de información y documentación, ISSN 1132-1873, Vol. 9, Nº 2, 1999, págs. 127-136
  - Martínez García, L. (1999). El Sistema Español de Archivos en la Constitución: la confrontación entre teoría y realidad. Boletín de la ANABAD, ISSN 0210-4164, ISSN-e 2444-7293, Tomo 49, Nº 3-4, 1999, págs. 89-172
  - María Teresa Muñoz Serrulla, Manuel Amador González Fuertes (2007). Archivos y externalización: el trabajo en archivos a través de las empresas de servicios. RAM: revista de la Asociación de Archiveros de la Comunidad de Madrid, ISSN 1888-0703, Nº. 2, 2007,
  - Jesús José Prieto de Pedro (2008). El sistema español de bibliotecas. En: Comentarios a la Ley de la lectura, del libro y de las bibliotecas: (Ley 10/2007 de 22 de junio) / coord. por Santiago Muñoz Machado, 2008, ISBN 978-84-9890-001-.
  - José Alberto España Pérez (2020). Marco jurídico del sistema español de bibliotecas. Mi biblioteca: La revista del mundo bibliotecario, ISSN 1699-3411, Nº. 61, 2020
  - Magdalena Vinent Gener (2000). Cooperación y coordinación en el Sistema Español de Bibliotecas. En: Actas de las I Jornadas Bibliotecarias de Castilla-La Mancha / coord. por Marta de Navascués Palacio, 2000, ISBN 84-8427-069-6, pág.
  - María Pindado Villaverde (1993). Situación bibliotecaria en España a partir del estado de la autonomías. Tesis doctoral dirigida por Mercedes Caridad Sebastián (dir. tes.). Universidad Complutense de Madrid
  - Margarita Fuenteseca Degeneffe (2014). Sistema español de museos. En: Diccionario Jurídico de la Cultura / coord. por Margarita Fuenteseca Degeneffe, 2014, págs. 137-138.
  - (2006). Novedades del Sistema Español de Museos. Museos.es: Revista de la Subdirección General de Museos Estatales, ISSN 1698-1065, Nº. 2, 2006, págs
  - María Rosario Alonso Ibáñez (1999). El sistema español de acceso a los museos de titularidad estatal. EN: La constitución española en el ordenamiento comunitario europeo (III): XVIII jornadas de estudio, 1999, ISBN 84-7787-920-6, págs. .
  - Francisco Javier García Fernández (2013). El Consejo del Patrimonio Histórico Español como órgano de cooperación cultural . Justicia administrativa: Revista de derecho administrativo, ISSN 1139-4951, Nº. 61, 2013, págs. 7-24
  - Ernest Abadal Falgueras (2001). Sistemas y servicios de información digital.. Gijón:Trea
  - Genaro García López (2016). El origen del sistema bibliotecario Español. Características y utilidad de los fondos bibliográficos que conformaron las primeras bibliotecas públicas en el segundo tercio del s. XIX". revista Investigación Bibliotecológica, vol. 30, nº69, maio-agosto 2016, pp. 231-272
- A profesora completará esta bibliografía nas aulas durante as explicacións. Tamén proporcionará ás alumnas/os a lexislación do Estado español e de varias das súas CCAA, no que atinxe aos seus respectivos sistemas de información. Abadal Falgueras, E. Sistemas y servicios de información digital. Gijón: Ed. Trea, 2001. Bergtoglio Johansen. Introducción a la teoría de los sistemas. México: ed. Limusa, 1982. Comisión Europea DG XIII/E.4. Las bibliotecas públicas y la sociedad de la información. Luxemburgo: Oficina de Publicacións da CEE, 1998. Fuentes Romero, J J. ¿Sistemas bibliotecarios en el Estado español?. En I Conferencia de Bibliotecarios y Documentalistas Españoles. Madrid: Ministerio de Cultura, 1992. Fuentes Romero, J J. ¿Bibliotecas centrales de Comunidades Autónomas del Estado Español: su colección de materiales?. Revista española de documentación científica. 4, 23. 2001, pp. 395-416. Hernandez, H. Las bibliotecas públicas en España. Una realidad abierta. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001. IFLA ? FUNDESCO. Servicio de bibliotecas públicas. Directrices para el desarrollo. FundaCultura, 2002. Kendal, K. E. Análisis de diseño de sistemas. México: Ed. Prentice, 1991 Osborne, L e Nakamura, M. Systems analysis for librarians an information professionals. Rnglewood: Libraries Ulimited, 2000 A profesora completará esta bibliografía nas aulas durante as explicacións. Tamén proporcionará ás alumnas/os a lexislación do Estado español e de varias das súas CCAA, no que atinxe aos seus respectivos sistemas de información. Abadal Falgueras, E. Sistemas y servicios de información digital. Gijón: Ed. Trea, 2001. Bergtoglio Johansen. Introducción a la

teoría de los sistemas. México: ed. Limusa, 1982. Comisión Europea DG XIII/E.4. Las bibliotecas públicas y la sociedad de la información. Luxemburgo: Oficina de Publicacións da CEE, 1998. Fuentes Romero, J. J. ¿Sistemas bibliotecarios en el Estado español?. En I Conferencia de Bibliotecarios y Documentalistas Españoles. Madrid: Ministerio de Cultura, 1992. Fuentes Romero, J. J. ¿Bibliotecas centrales de Comunidades Autónomas del Estado Español: su colección de materiales?. Revista española de documentación científica. 4, 23. 2001, pp. 395-416. Hernandez, H. Las bibliotecas públicas en España. Una realidad abierta. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001. IFLA ? FUNDESCO. Servicio de bibliotecas públicas. Directrices para el desarrollo. FundaCultura, 2002. Kendal, K. E. Análisis de diseño de sistemas. México: Ed. Prentice, 1991 Osborne, L e Nakamura, M. Systems analysis for librarians an information professionals. Rnglewood: Libraries Ulimited, 2000 A profesora completará esta bibliografía nas aulas durante as explicacións. Tamén proporcionará ás alumnas/os a lexislación do Estado español e de varias das súas CCAA, no que atinxe aos seus respectivos sistemas de información. Abadal Falgueras, E. Sistemas y servicios de información digital. Gijón: Ed. Trea, 2001. Bergtoglio Johansen. Introducción a la teoría de los sistemas. México: ed. Limusa, 1982. Comisión Europea DG XIII/E.4. Las bibliotecas públicas y la sociedad de la información. Luxemburgo: Oficina de Publicacións da CEE, 1998. Fuentes Romero, J. J. ¿Sistemas bibliotecarios en el Estado español?. En I Conferencia de Bibliotecarios y Documentalistas Españoles. Madrid: Ministerio de Cultura, 1992. Fuentes Romero, J. J. ¿Bibliotecas centrales de Comunidades Autónomas del Estado Español: su colección de materiales?. Revista española de documentación científica. 4, 23. 2001, pp. 395-416. Hernandez, H. Las bibliotecas públicas en España. Una realidad abierta. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001. IFLA ? FUNDESCO. Servicio de bibliotecas públicas. Directrices para el desarrollo. FundaCultura, 2002. Kendal, K. E. Análisis de diseño de sistemas. México: Ed. Prentice, 1991 Osborne, L e Nakamura, M. Systems analysis for librarians an information professionals. Rnglewood: Libraries Ulimited, 2000 A profesora completará esta bibliografía nas aulas durante as explicacións. Tamén proporcionará ás alumnas/os a lexislación do Estado español e de varias das súas CCAA, no que atinxe aos seus respectivos sistemas de información. Abadal Falgueras, E. Sistemas y servicios de información digital. Gijón: Ed. Trea, 2001. Bergtoglio Johansen. Introducción a la teoría de los sistemas. México: ed. Limusa, 1982. Comisión Europea DG XIII/E.4. Las bibliotecas públicas y la sociedad de la información. Luxemburgo: Oficina de Publicacións da CEE, 1998. Fuentes Romero, J. J. ¿Sistemas bibliotecarios en el Estado español?. En I Conferencia de Bibliotecarios y Documentalistas Españoles. Madrid: Ministerio de Cultura, 1992. Fuentes Romero, J. J. ¿Bibliotecas centrales de Comunidades Autónomas del Estado Español: su colección de materiales?. Revista española de documentación científica. 4, 23. 2001, pp. 395-416. Hernandez, H. Las bibliotecas públicas en España. Una realidad abierta. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001. IFLA ? FUNDESCO. Servicio de bibliotecas públicas. Directrices para el desarrollo. FundaCultura, 2002. Kendal, K. E. Análisis de diseño de sistemas. México: Ed. Prentice, 1991 Osborne, L e Nakamura, M. Systems analysis for librarians an information professionals. Rnglewood: Libraries Ulimited, 2000

Bibliografía complementaria	A profesora completará esta bibliografía nas aulas durante as explicacións. Tamén proporcionará ás alumnas/os a lexislación do Estado español e de varias das súas CCAA, no que atinxe aos seus respectivos sistemas de información. Abadal Falgueras, E. Sistemas y servicios de información digital. Gijón: Ed. Trea, 2001. Bergtoglio Johansen. Introducción a la teoría de los sistemas. México: ed. Limusa, 1982. Comisión Europea DG XIII/E.4. Las bibliotecas públicas y la sociedad de la información. Luxemburgo: Oficina de Publicacións da CEE, 1998. Fuentes Romero, J J. ¿Sistemas bibliotecarios en el Estado español?. En I Conferencia de Bibliotecarios y Documentalistas Españoles. Madrid: Ministerio de Cultura, 1992. Fuentes Romero, J J. ¿Bibliotecas centrales de Comunidades Autónomas del Estado Español: su colección de materiales?. Revista española de documentación científica. 4, 23. 2001, pp. 395-416. Hernandez, H. Las bibliotecas públicas en España. Una realidad abierta. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001. IFLA ? FUNDESCO. Servicio de bibliotecas públicas. Directrices para el desarrollo. FundaCultura, 2002. Kendal, K. E. Análisis de diseño de sistemas. México: Ed. Prentice, 1991 Osborne, L e Nakamura, M. Systems analysis for librarians an information professionals. Rnglewood: Libraries Ulimited, 2000
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Patrimonio Bibliográfico Documental e Arquivística/710521003

Materias que continúan o temario

Territorio Museo e Turismo Cultural: Interpretación Do Patrimonio/710521016

Historia dos Museos e do Coleccionismo/710521008

Arquivos, Bibliotecas e Novas Tecnoloxías/710521021

Historia dos Arquivos e as Bibliotecas/710521020

Observacións

Os/as estudiantes Erasmus o de programas de movilidad bilateral deberán contactar coa profesora na primeira semana de clases.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías